

Firmy chtějí zpátky daňové výhody na péči o zaměstnance

5 minut čtení 2. 7. 2024 Adéla Čabanová Vyšlo v titulu Medical Tribune

Ilustrační fotografie. Všechny osoby jsou modelem. Zdroj: iStock

Podniky snížily své investice do nadstandardní zdravotní péče o zaměstnance. O změnu, která by firemní zdravotní benefity znovu zvýhodnila, a tím podpořila, usilují dvě iniciativy. Zaměstnavatelé uvádějí, že mají zájem investovat do zdraví a průceschopnosti svých zaměstnanců, bez státní podpory ale tyto investice snižují.

Nová legislativa, konkrétně konsolidační balíček, od letošního ledna zastropovala daňové osvobození nefinančních benefitů pro zaměstnance do limitu necelých 20 000 korun za rok za všechny benefity včetně těch zdravotních. Benefity včetně očkování zaměstnanců nebo preventivních

vyšetření nad limit jsou posuzovány jako příjem zaměstnance, a náklady na ně se tedy daní jako jeho plat.

To mnohé firmy přimělo snížit své náklady na zdravotní i další benefity. Podle průzkumu Hospodářské komory 19 procent firem zredukovalo počet benefitů, necelých 17 procent zredukovalo výši benefitů a skoro devět procent přestalo benefity poskytovat.

Vrátit zvýhodnění pro firemní zdravotní benefity usilují dvě iniciativy. Hospodářská komora jedná o tom, že by se zdravotních benefitů netýkal celkový limit, a mohly by tedy být osvobozeny od daně bez ohledu na výši jiných benefitů, třeba kulturních. „V současnosti vyjednáváme s Ministerstvem financí, aby se od roku 2025 z daňového stropu vyjmuly alespoň zdravotní a sociální benefity, díky kterým roste počet různých preventivních zdravotních vyšetření a zlepšuje se schopnost lidí pečovat o své blízké v případě nečekané situace. Věříme, že je i v zájmu státu, aby lidé aktivněji pečovali o své zdraví – a zaměstnavatelé k tomu mohou zajištěním zdravotních benefitů pro své zaměstnance výrazně přispět,“ uvedl viceprezident Hospodářské komory Tomáš Prouza.

Druhý návrh spočívá v zavedení programů podpory zdraví, které by organizovali a financovali zaměstnavatelé. Programy podpory zdraví mají být součástí pracovnělékařských služeb, tedy nákladů firem. Návrh novely zákona o specifických zdravotních službách vzal za svůj odbor ochrany veřejného zdraví Ministerstva zdravotnictví. „Novela výrazně podpoří investice firem do zdraví zaměstnanců. Mimo jiné navrhuje rozšířit definici pracovnělékařských služeb i o programy podpory zdraví. To v praxi bude znamenat, že firmy si opět budou moci odečíst tyto investice do péče o zdraví svých zaměstnanců od daňového základu,“ uvedl vrchní ředitel sekce ochrany veřejného zdraví Ministerstva zdravotnictví Matyáš Fošum na konferenci pořádané Academy of Healthcare Management AHCM. Oznámil tam, že předpokládá, že novelu ministerstvo předloží vládě do konce června. „Programy podpory zdraví mají být nástrojem pro zaměstnavatele, chránit zaměstnance nejen před faktory

konkrétních pracovních podmínek, ale také před vnějšími civilizačními faktory,“ uvedl Fošum. Pro zaměstnavatele má být motivací k podpoře zdraví zaměstnanců menší nemocnost.

Stanovení konkrétního programu podpory zdraví bude na zaměstnavateli, výsledky a fungování programu má pravidelně analyzovat a vyhodnocovat. Debata se ještě vede o tom, zda mají být investice do programů podpory zdraví pro firmy povinné, nebo ne.

Zavedení programů podpory zdraví prosazuje mimo jiné zakladatel AHCM a kliniky nadstandardní péče Health Plus MUDr. Oldřich Šubrt. Jedním z argumentů je nutnost investic do prevence a analýza AHCM, podle které by se státu podpora firemních zdravotních programů vyplatila, o které jsme [psali dříve](#).

„Zaměstnavatelé mají velké možnosti, jak motivovat vlastní zaměstnance různými formami, aby na preventivní prohlídky třeba přímo ve firmě nebo v blízkém okolí pravidelně chodili. A stát by se měl snažit dělat vše pro to, aby ty zaměstnavatele a zaměstnance k tomu motivoval. Bohatě se to vyplatí všem stranám,“ říká Šubrt.

„Potřebovali bychom širokou systémovou podporu pro větší daňovou uznatelnost těchto zdravotních služeb. Současný stav není výhodný ani pro firmy, ani pro zaměstnance,“ uvedl Jiří Horecký, prezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR. Motivaci řešit zdravotní benefity mají podle Horeckého firmy hned dvojí – jednak mají potřebu snižovat nemocnost zaměstnanců, jednak vnímají, že o zdravotní benefity mají zaměstnanci zájem.

Podpora prevence může být záchrana

Na konferenci AHCM hned několik řečníků podpořilo myšlenku, že zlepšit zdravotní stav populace je nezbytné.

Statistiky OECD sledují úmrtnost na preventabilní a léčbou odvratitelné příčiny. V tomto ukazateli je na tom Česko hůř než průměr EU, upozornila Lucie Bryndová ze zdravotní divize OECD. Jedná se o úmrtí před 75. rokem věku, kterým jde předejít opatřeními ochrany veřejného zdraví nebo primární prevencí nebo je jde odvrátit efektivní a včasnou léčbou včetně včasného záchytu. „Po předchozím zlepšení se během pandemie zvýšila preventabilní úmrtnost, a to zejména z důvodu úmrtí na covid-19, který byl zařazen mezi preventabilní příčiny úmrtí. Odráží to tedy vysokou úmrtnost na covid-19 v České republice,“ říká Bryndová. V tomto parametru je za rok 2020 Česko o pětinu nad průměrem Evropské unie. „Co se týká úmrtnosti z příčin léčbou odvratitelných, v té jsme o 33 procent nad průměrem Evropské unie. Nejčastějšími příčinami úmrtí v této kategorii jsou ischemická choroba srdeční a karcinom tlustého střeva a konečníku, které jsou léčbou odvratitelné,“ uvedla Bryndová.

Potenciál ke zlepšení v oblasti prevence je tedy v Česku ve srovnání s dalšími evropskými zeměmi významný. Sousední Rakousko i Německo jsou v tomto ohledu na tom na rozdíl od Česka lépe než průměr Evropské unie.

Význam primární, sekundární i terciární prevence podtrhl i člen Národní ekonomické rady vlády MUDr. Pavel Hroboň.

Poslanec ODS Jan Skopeček na konferenci uvedl, že preventivní programy v nejrůznější škále možností jsou podle něj jedním z kroků, které by mohly pomoci zdravotnictví zvýšit efektivitu. „Se zdravotnictvím je potřeba něco dělat, jinak narazíme do zdi. Vzhledem k tomu, jak se vyvíjí demografická situace, jak přicházejí nové léčebné postupy, je zřejmé, že na zdravotnictví bude tlak na růst budoucích výdajů. To je neufinancovatelné, pokud s tím krok po kroku nezačneme něco dělat,“ varuje Skopeček.